

הַלְבוֹת תַּעֲנוּיֹת פֶּרֶק ג

א. הָרִי שְׁלֹא יֵרְדוּ לָהֶם גְּשָׁמִים כָּל עֵיקָר מִתְחַלֵּת יְמוֹת הַגְּשָׁמִים
אִם הֵגִיעַ שְׁבַעַה עָשָׂר בְּמֶרְחָשׁוֹן, וְלֹא יֵרְדוּ גְשָׁמִים, מִתְחִילִין
תַּלְמִידֵי חֲכָמִים בְּלִבָּד לְהַתְעַנּוֹת, שְׁנֵי וַחֲמִישֵׁי וְשְׁנֵי; וְכָל
הַתַּלְמִידִים, רְאוּיִין לִכְפֹּךְ.

ב. הֵגִיעַ רֹאשׁ חֹדֶשׁ כֶּסֶלּוֹ, וְלֹא יֵרְדוּ גְשָׁמִים בֵּית דִּין גּוֹזְרִין
שְׁלוֹשׁ תַּעֲנוּיֹת עַל הַצָּבוֹר, שְׁנֵי וַחֲמִישֵׁי וְשְׁנֵי; וּמִתְרִין בָּהֶן לֶאֱכֹל
וְלִשְׁתּוֹת, בְּלִילָה. וְאַנְשֵׁי מִשְׁמֶר אֵין מִתְעַנִּין עִמָּהֶן, מִפְּנֵי שֶׁהֵן
עוֹסְקִין בְּעִבּוּדָה; וְכָל הָעָם נִכְנָסִים לְבִתֵּי כְנָסִיּוֹת, וּמִתְפַּלְלִין
וְזוֹעֲקִין וּמִתְחַנְנִין, בְּדֶרֶךְ שְׁעוֹשִׁין בְּכָל הַתַּעֲנוּיֹת.

ג. עָבְרוּ אֵלּוֹ וְלֹא נִעְנּוּ בֵּית דִּין גּוֹזְרִין שְׁלוֹשׁ תַּעֲנוּיֹת אַחֲרוֹת
עַל הַצָּבוֹר, חֲמִישֵׁי וְשְׁנֵי וַחֲמִישֵׁי; וּבְשְׁלוֹשׁ אֵלּוֹ אוֹכְלִין וְשׁוֹתִין
מִבְּעוֹד יוֹם, כָּמוֹ שְׁעוֹשִׁין בְּצוּם כְּפוֹר. וְאַנְשֵׁי מִשְׁמֶר מִתְעַנִּין
מִקְצַת הַיּוֹם, וְלֹא מִשְׁלִימִין; וְאַנְשֵׁי בֵּית אָב, וְהֵם הָעוֹסְקִין
בְּעִבּוּדָה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, לֹא יֵהִיוּ מִתְעַנִּים כָּל עֵיקָר. וְכָל תַּעֲנוּיַת
שְׁאוֹכְלִין בָּהּ מִבְּעוֹד יוֹם אִם אָכַל וּפָסַק, וְגָמַר שְׁלֹא לֶאֱכֹל אֵינוֹ
חוֹזֵר וְאוֹכֵל, אִף עַל פִּי שֵׁישׁ שֶׁהוּא בַּיּוֹם.

ד. בְּשְׁלוֹשׁ תַּעֲנוּיֹת אֵלּוֹ, כָּל הָעָם אֲסוּרִין בַּעֲשִׂית מְלָאכָה, בַּיּוֹם;
וּמִתְרִין, בְּלִילָה. וְאַסוּרִין בְּרַחֲיצַת כָּל הַגּוּף בַּחֲמִין, אֲבָל פָּנָיו
יִדְּיוֹ וְרַגְלָיו מִתֵּר; לְפִיכָךְ נוֹעֲלִין אֶת הַמֶּרְחָצָאוֹת. וְאַסוּרִין
בְּסִיכָה; וְאִם לְהַעֲבִיר אֶת הַזְּהָמָה, מִתֵּר. וְאַסוּרִין בְּתַשְׁמִישׁ
הַמָּטָה. וּבִנְעִילַת הַסַּנְדָּל, בָּעִיר; אֲבָל בְּדֶרֶךְ, מִתֵּר לְנַעַל.
וּמִתְפַּלְלִין בְּבִתֵּי כְנָסִיּוֹת, וְזוֹעֲקִין וּמִתְחַנְנִין כְּשֶׁאֵר הַתַּעֲנוּיֹת.

ה. עָבְרוּ אֵלּוֹ וְלֹא נִעְנּוּ בֵּית דִּין גּוֹזְרִין שְׁבַע תַּעֲנוּיֹת אַחֲרוֹת עַל
הַצָּבוֹר, שְׁנֵי וַחֲמִישֵׁי וְשְׁנֵי וַחֲמִישֵׁי וְשְׁנֵי וַחֲמִישֵׁי וְשְׁנֵי. וּבְאֵלּוֹ
הַשְּׁבַע בְּלִבָּד, עֲבֵרוֹת וּמִנִּיקוֹת מִתְעַנּוֹת, אֲבָל בְּשֶׁאֵר הַתַּעֲנוּיֹת,
אֵין עֲבֵרוֹת וּמִנִּיקוֹת מִתְעַנּוֹת; וְאִף עַל פִּי שֶׁאֵין מִתְעַנּוֹת, אֵין
מִעֲנָגִין עֲצָמָן בְּפִנוּקִין, אֲלֹא אוֹכְלוֹת וְשׁוֹתוֹת כְּדֵי קִיּוֹם הַיּוֹלָד.

ו. וּבְשְׁבַע תַּעֲנוּיֹת אֵלּוֹ, אֲנָשִׁי מִשְׁמֶר מִתְעַנִּין וּמִשְׁלִימִין; וְאַנְשֵׁי
בֵּית אָב מִתְעַנִּין מִקְצַת הַיּוֹם, וְלֹא מִשְׁלִימִין. וְכָל דָּבָר שֶׁהוּא
אֲסוּר בְּשְׁלוֹשׁ אֲמָצְעִיּוֹת, אֲסוּר בְּאֵלּוֹ הַשְּׁבַע הָאַחֲרוֹנוֹת.

ז. וַיִּתְּרוֹת אֵלּוֹ, שְׁבָהֶן בְּלִבָּד מִתְרִיעִין וּמִתְפַּלְלִין, בְּרַחוּב הָעִיר;
וּמוֹרִידִין זֶקֶן לְהוֹכִיחַ לָעָם, כְּדֵי שִׁישׁוּבוֹ מִדְּרָכָם. וּמוֹסִיפִין שֵׁשׁ
בְּרָכוֹת בְּתַפְלַת שְׁחִירִית, וּבְתַפְלַת מִנְחָה וְנִמְצָאוּ מִתְפַּלְלִין אַרְבַּע
וְעֶשְׂרִים בְּרָכוֹת. וְנוֹעֲלִין אֶת הַחֲנִיּוֹת, וּבְשְׁנֵי מִטִּין לַעֲת עָרֵב
וּפּוֹתְחִין אֶת הַחֲנִיּוֹת; אֲבָל בַּחֲמִישֵׁי, פּוֹתְחִין כָּל הַיּוֹם, מִפְּנֵי
כְּבוֹד הַשָּׁבֶת; וְאִם יֵשׁ לַחֲנוֹת שְׁנֵי פִתִּים, פּוֹתְחִין אֶחָת וְנוֹעֵל
אֶחָת; וְאִם יֵשׁ לַחֲנוֹת אֶצְטָבָה לְפָנֶיהָ פּוֹתְחִין כְּדֶרֶכָּהּ בַּחֲמִישֵׁי,
וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ.

ח. עָבְרוּ אֵלּוֹ וְלֹא נִעְנּוּ מִמַּעֲטִין בְּמִשְׁאָ וּמִתֵּן, וּבִבְנִין שֶׁלֹּשְׁמִחָה
כְּגוֹן צִיּוֹר וְכִיּוֹר, וּבִנְטִיעָה שֶׁלֹּשְׁמִחָה כְּגוֹן מִינֵי הָדָס וְאַהֲלִים.
וּמִמַּעֲטִין בְּאַרוּסִין וּנְשׂוֹאִין, אֲלֹא אִם כֵּן לֹא קִיָּם מִצְוַת פְּרִיָּה
וְרִבְיָה; וְכָל מִי שֶׁקִּיָּם מִצְוַת פְּרִיָּה וְרִבְיָה, אֲסוּר לוֹ לְשַׁמֵּשׁ
מִטָּתוֹ בְּשְׁנֵי רַעְבוֹן. וּמִמַּעֲטִין בְּשִׂאלַת שְׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ;
וּתַלְמִידֵי חֲכָמִים לֹא יִשְׁאָלוּ שְׁלוֹם, כְּנוֹזֵפִין וְכַמְנָדִין לְמָקוֹם,

וְעַם הָאָרֶץ שָׁנְתָן לָהֶם שְׁלוֹם, מִחֲזִירִין לוֹ בְּשָׂפָה רַפָּה וְכֹבֵד
רָאשׁ.

ז. תִּלְמִידֵי חֲכָמִים חֲזִירִין לְבָדֶם, וּמִתְעַנִּים חֲמִישִׁי וְשֵׁנִי וְחֲמִישִׁי
וְשֵׁנִי, עַד שֵׁיצֵא נִסָּן שְׁלֹתִקּוּפָה; אָבֵל לֹא הַצְּבוֹר, שְׁאִין גּוֹזְרִין
עַל הַצְּבוֹר בְּשִׁבִּיל גְּשָׁמִים שֶׁלֹּא יֵרְדוּ יֵתֵר מִשְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה
תַּעֲנִיּוֹת אֱלוֹ. וְכִשְׁמִתְעַנִּין הַיְּחִידִים עַד שֵׁיצֵא נִסָּן, מִתְרִין לֹאכֹל
בְּלִילָה; וּמִתְרִין בַּעֲשִׂית מְלָאכָה, וּבִרְחִיצָה, וְסִיכָה, וְתִשְׁמִישׁ,
וְנַעֲלִית הַסִּנְדֵּל, כְּשֶׁאֵר כָּל הַתַּעֲנִיּוֹת. וּמִפְּסִיקִין לְרָאשֵׁי חֲדָשִׁים,
וּלְפוֹרִים.

י. יֵצֵא נִסָּן שְׁלֹתִקּוּפָה, וְהוּא כְּשֶׁתִּגִּיעַ הַשֶּׁמֶשׁ לְתַחֲלַת מַזַּל שׁוֹר
אֵין מִתְעַנִּים: שְׁאִין הַגְּשָׁמִים בְּזֶמֶן הַזֶּה, אֲלֹא סִימָן קָלָלָה,
הוֹאִיל וְלֹא יֵרְדוּ כָּל עֵיקָר, מִתַּחֲלַת הַשָּׁנָה.

יא. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְכָל הַדּוֹמָה לָהּ. אָבֵל
מְקוֹמוֹת שְׁעוֹנֹת הַגְּשָׁמִים שְׁלֵחֵן קֵדָם שְׁבַעַה עֶשֶׂר בְּמִרְחָשׁוֹן, אוֹ
לְאַחַר זֶמֶן זֶה כְּשֶׁיִּגִּיעַ זְמַנָּם וְלֹא יֵרְדוּ גְשָׁמִים, יְחִידִים מִתְעַנִּים
שֵׁנִי וְחֲמִישִׁי וְשֵׁנִי; וּמִפְּסִיקִין בְּרָאשֵׁי חֲדָשִׁים, וְחִנְכָּה וּפוֹרִים.
וְשׁוֹהִין אַחֲרֵי כֵן כָּמוֹ שְׁבַעַה יָמִים; אִם לֹא יֵרְדוּ גְשָׁמִים בֵּית
דִּין גּוֹזְרִין עַל הַצְּבוֹר שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה תַּעֲנִיּוֹת, עַל הַסֵּדֶר שְׁאִמְרָנוּ.
יב. כָּל תַּעֲנִית שֶׁגּוֹזְרִין הַצְּבוֹר בְּחוּצָה לְאֶרֶץ אוֹכְלִים בָּהּ בְּלִילָה,
וְדִינָה כְּדִין שְׁאֵר הַתַּעֲנִיּוֹת: שְׁאִין גּוֹזְרִין עַל הַצְּבוֹר תַּעֲנִית כְּגוֹן
צוּם כְּפוֹר אֲלֹא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּלִבָּד, וּבְגִלָּל הַמָּטָר, וּבְאוֹתָן
עֶשֶׂר תַּעֲנִיּוֹת, שֶׁהֵן שְׁלוֹשׁ אֲמָצְעִיּוֹת וְשֶׁבַע אַחֲרוֹנוֹת.